

2023-08-31

dnr. 5.2.1-2023-854

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (Ds 2023:5)

KN2023/02524

Sametingets uppgifter är bland annat att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid nyttjande av mark och vatten samt att verka för en levande samisk kultur. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sametinget anser att det i nuläget saknas skäl att genomföra de förändringar som föreslås i promemorian. Sametingets inställning avser exploateringar inom renskötselområdet¹.

Vad gäller promemorians innehåll anser Sametinget att det är en brist att förslagets konsekvenser för samebyar, renskötsel och övriga samiska intressen inte har utretts och beskrivits då en stor del av nuvarande och planerade gruvor ligger inom Sápmi.

Sametinget anser också att syftet med Natura 2000-områden, att skydda särskilt värdefulla naturområden i Europa för att främja den biologiska mångfalden, inte tillräckligt tydligt lyfts i förhållande till syftet med förslagen i promemorian.

För samebyar som berörs av en planerad gruva innebär det att stora resurser, både tidsmässigt och ekonomiskt ianspråk tas under processen. Det kan också innebära en psykisk påfrestning för berörda sameer då en gruva generellt innebär totalt förändrade förutsättningar för renskötseln i området. Sametinget anser därför att ett tidigt avslag på en ansökan om Natura 2000-tillstånd är att föredra framför ett avslag senare i processen.

¹ För renskötselområdets utbredning se 3 § rennäringslagen (1971:437)

Om lagstiftningen i framtiden skulle ge ett tydligare mandat för domstolar och andra prövningsinstanser att tillämpa urfolksrätten, framför allt rätten till självbestämmande som den kommer till uttryck i principen om fritt och på förhand informerat samtycke (FPIC),² vilket skulle ge berörda samiska intressen ett tydligare mandat att påverka huruvida en verksamhet får ske eller ej, hade Sametinget troligtvis bedömt förslaget, inklusive andra initiativ i syfte att korta ner tillståndsprocesser, annorlunda.

Yttrandet har beslutats av tf. rennäringschef Ingela Nilsson efter föredragning av Ellen Blind, jurist.

Ingela Nilsson

Ellen Blind

² Genom FPIC kommer rätten till självbestämmande med hänsyn till urfolks särskilda historiska, kulturella och sociala situation till uttryck. Eftersom kontroll över land/markering och naturresurser är ett grundläggande element i självbestämmande är FPIC särskilt relevant när det handlar om land/markering och naturresurser.